Weidevogelverslag
2016

Gevonden nesten 2016 8
Overzichten en tabellen

Zwarte stern 26
Resultaten Zuid-Holland

Oudste scholekster 33
46 jaar oud !

www.nvwk.nl

© 2016 Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door:

Embleem Drukkerij

Weidevogelverslag 2016
Publicatie Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard
Ouderkerk aan den IJssel, oktober 2016

Drukwerk : Reclamebureau Reprovinci - Schoonhoven
Tekeningen : Hans Tielkemeijer
Verzorging verslag : Bente Tielkemeijer

Inhoud

	Bladzijde
Voorwoord	4
Groepssamenstellingen	5
Overzicht 2016 - tabellen	6
Verslagen per bedrijf	10
Resultaten Weidehof	24
De zwarte stern	26
Het weerverloop en onze weidevogels in 2016	29
Gepubliceerd	33

Voorwoord

Het afgelopen weidevogelseizoen wordt gekenmerkt door een aantal zeer interessante ontwikkelingen.

Dit jaar was het eerste jaar van de nieuwe contractperiode. De SNL regeling is afgelopen en we zijn gestart met ANLB regeling. In deze regeling is er meer aandacht voor het opgroeien van de kuikens. Wij werken nauw samen met het ACK (Agrarisch Collectief Krimpenerwaard) om het tot een succes te brengen. Door het ACK is een gebiedscoördinator aangesteld om het team te versterken.

De campagne om meer weidewachters te vinden werpt zijn vruchten af. Er zijn dit seizoen 14 nieuwe weidewachters gestart. Het heeft de nodige inspanningen gekost om voor iedereen een plekje te vinden en op een enkeling na is dat ook voor allen gelukt. Het is toch geweldig dat er voldoende mensen zijn die tijd en energie in de weidevogelbescherming willen steken. Dankzij de toename van het aantal vrijwilligers kunnen we zowel aan kuikenbescherming als aan nestbescherming blijven doen.

Binnen de Krimpenerwaard zijn cursussen gegeven voor zowel de beginnende als de gevorderde weidewachters. Deze cursussen zijn goed bezocht. Naast het leerzame gedeelte was het ook goed om tijd met elkaar door te brengen en om ervaringen met elkaar te delen.

Het invoeren van nestgegevens en tellingen op de website gaat steeds beter. Dit jaar zijn er een aantal tablets aangeschaft waarmee de gegevens reeds in het veld ingevoerd kunnen worden. Dat ging niet altijd helemaal vanzelf, maar alle probleempjes konden opgelost worden.
Door het vlotte invoeren van de nestgegevens is er beter inzicht op de leefgebieden en kunnen maatregelen beter uitgevoerd worden. Bijvoorbeeld: voor kuikenbescherming dienen op de juiste percelen maaidatum-contracten te worden afgesloten. Echter, alleen op bais van ingevoerde gegevens kan bepaald worden welke percelen hiervoor de juiste zijn.

Leuk al die inspanningen maar het gaat uiteindelijk om de aantallen vliegvlugge weidevogels.
Op korte termijn kan hierover nog weinig gezegd worden; pas na een aantal jaren zal het resultaat van de doorgevoerde maatregelen en activiteiten bekend worden.
We mogen voorzichtig positief zijn omdat het aantal gevonden nesten weer is toegenomen, ook na aftrek van de resultaten bij nieuw deelnemende boeren. Hiermee vormt de Krimpenerwaard landelijk een positieve uitzondering.

Klaas de Mik

Coördinator Weidevogelbescherming NVWK

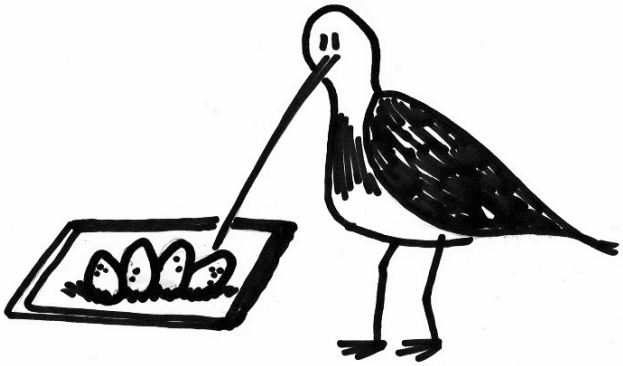

Sinds dit jaar: gegevens invoeren in het veld met een tablet

Groepssamenstellingen

Boer:	Janus Boer, Jan Boer
Bosch:	Marion Bosch, Anton van der Linde, Margreet Reijmer
De Gier:	Leen de Gier, Aad Hegge
Groen:	Leo Groen, Tine Haan, Han Noorlander
Halleriet:	Hugo Halleriet, Arie van Vliet, Adriaan van Wijck, Rinus van den Bos, Paul Vermeulen, Pjotr Hofman, Gradus Wielders, Anne-Mieke van Velzen
Van Herk:	Janny van Herk, Bernard de Jong, Corrie Konijnenburg, Koos Konijnenburg, Sylvia de Vries
Heuvelman:	Jan Heuvelman, Gabriëlle Heuvelman, Ria van Halewijn
Kattenwinkel:	Hans Kattenwinkel, Wim Raateland, Hans Stam, Els van der Veer, Birgit de Wild
Koreneef:	Jan Koreneef
Kooy:	Arie Kooy, Dick Bezemer, Jan de Boer, Adri Koppe, André Kreukniet, Jan van de Salm, Dick Zom
De Ligt:	Simon de Ligt, Roel ‘t Hart
De Mik:	Klaas de Mik
Monhemius:	Jannie Monhemius
Noorlander:	Adrie Noorlander, Cor Rabouw, Lex Neijenesch, Dirk Horstink
Van Ree:	Leen van Ree, Klaas Koopmans, Hennie van Buuren, Carla Zantinge - Bunnink
Van Rooyen:	Carla van Rooyen, Adrie Ooms
Slager:	Meindert Slager, Piet Slager, Henk Marcus, John Tomesen
Sloof:	Wim Sloof, Joke Colijn, Max Ossevoort
Smits:	Bas de Hoop, Tjeco Smits, Klaas Speksnijder, Sytze Venema
Tussenlanen:	Gerrit den Hoed, Piet Broere, Jannie Ooms, Monique Hagedoorn, Sjaak van Buren, Bert Hagedoorn, Henny van Vliet, Jan Stout, Jan Vreugdenhil, Ada de Laay
Van Wetten:	Ron van Wetten, Claartje Verheij

Overzicht / tabellen

N.B.
- Gegevens van regio Haastrecht zijn met ingang van 2006 ook verwerkt in de tabel.
- Gegevens Krimpen aan de Lek zijn met ingang van 2016 in het verslag verwerkt
- Helaas, indien geen ‘data’ (nestgegevens en/of verslag) werden ingeleverd, zijn ook geen gegevens in de rapportage vermeld.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vrijwilligers	80	51	75	95	107	119	141	103	154	101	84	89	74	79	76	72	76
Bedrijven	69	37	57	66	71	72	98	65	58	52	59	49	35	31	26	29	29
Vrijwilligers per bedrijf	1,16	1,38	1,32	1,44	1,51	1,65	1,44	1,58	2,66	1,94	1,42	1,82	2,11	2,55	2,92	2,48	2,62
Ha. beschermd gebied	1.272	862	1.344	1.460	1.670	1.555	2.023	2.029	2.015	1.317	1.084	933	890	1.079	965	907	1.032
Ha. per vrijwilliger	15,9	16,9	17,9	15,4	15,6	13,1	14,4	19,7	13,1	13,0	12,9	10,48	12,0	13,4	12,7	12,6	13,6

Relatie tot 2000	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Vrijwilligers	1	0,64	0,94	1,19	1,34	1,49	1,76	1,29	1,93	1,26	1,05	1,11	0,93	0,99	0,95	0,90	0,95
Bedrijven	1	0,54	0,83	0,96	1,03	1,04	1,42	0,94	0,84	0,75	0,86	0,71	0,51	0,45	0,38	0,42	0,42
Vrijwilligers per bedrijf	1	1,19	1,13	1,24	1,3	1,43	1,24	1,37	2,29	1,68	1,23	1,57	1,82	2,20	2,52	2,14	2,26
Ha. beschermd gebied	1	0,68	1,06	1,15	1,31	1,22	1,59	1,6	1,58	1,04	0,85	0,73	0,7	0,83	0,76	0,71	0,81
Ha. per vrijwilliger	1	1,06	1,13	0,97	0,98	0,82	0,9	1,24	0,82	0,82	0,81	0,66	0,76	0,85	0,80	0,79	0,85

Aantal vrijwilligers

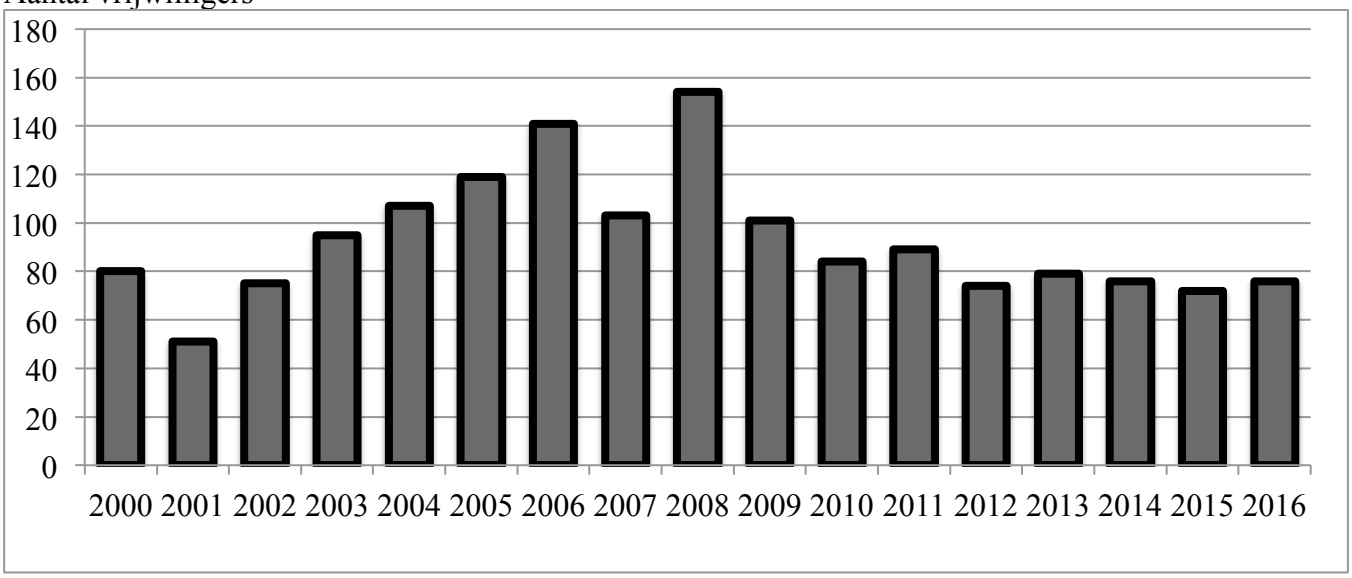

Aantal deelnemende bedrijven

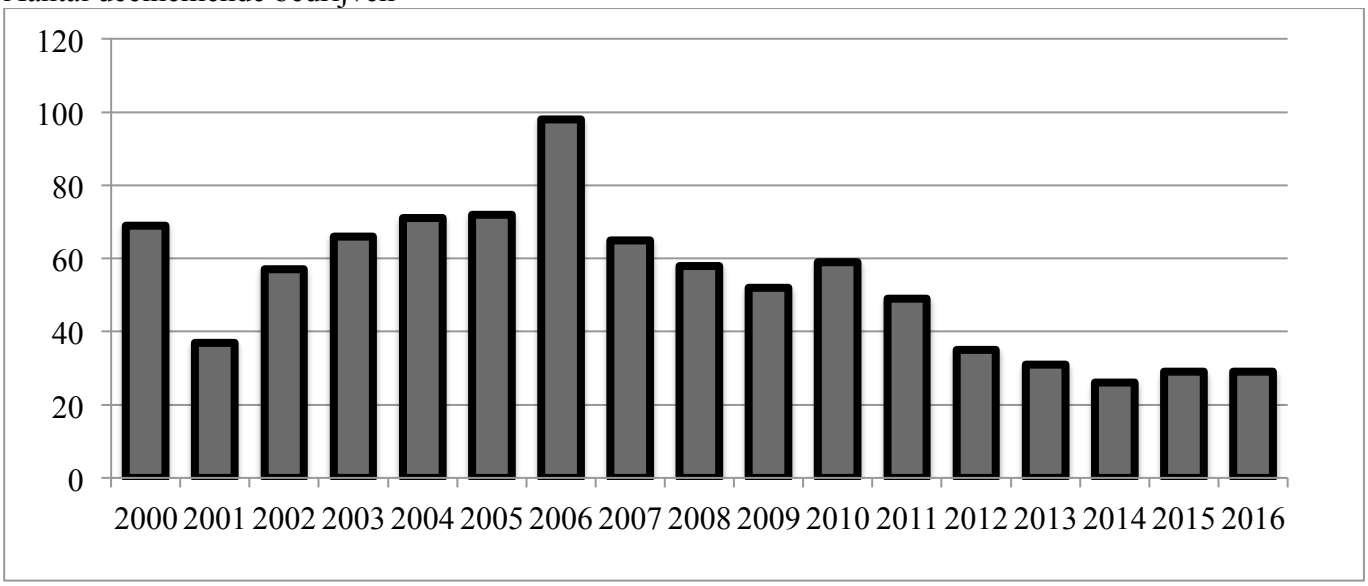

Aantal hectares beschermd gebied

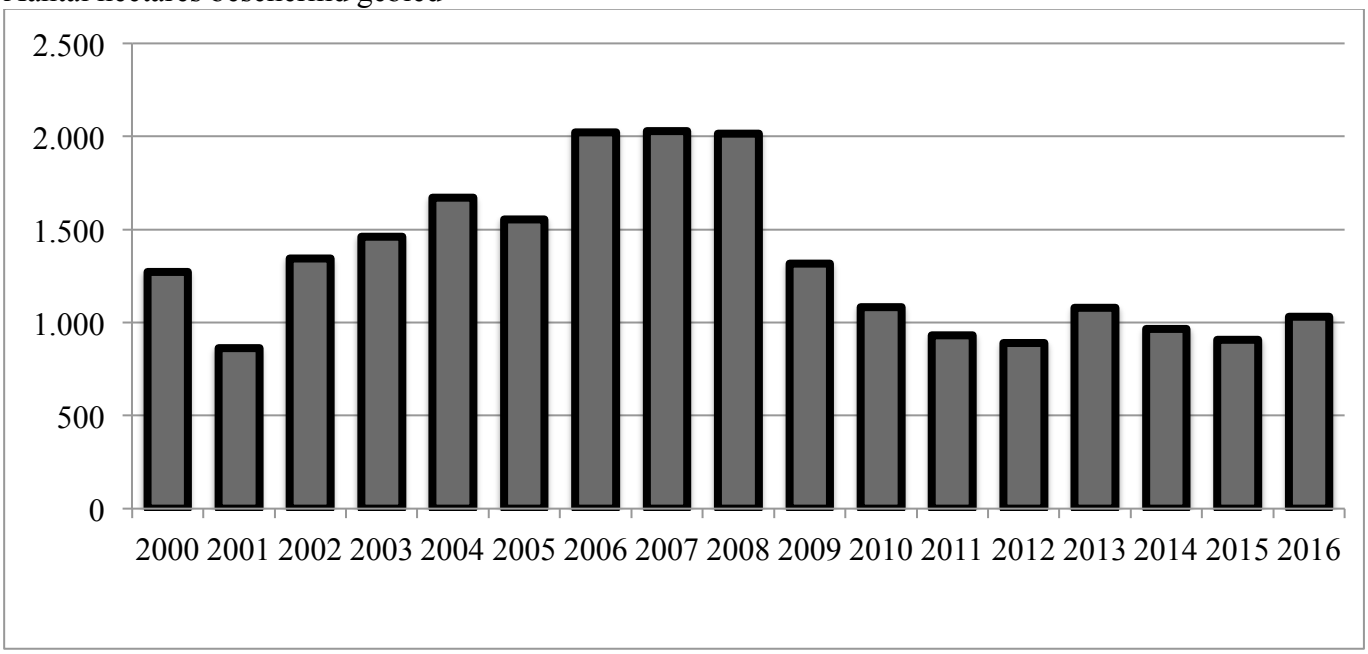

Gevonden nesten en verliesoorzaken 2016

Soort	totaal 2016	bekend	uit	niet uit	% uit
Grutto	125	69	60	9	87,0
Kievit	410	272	211	61	77,6
Kleine plevier	1	1	1	0	100,0
Krakeend	7	4	4	0	100,0
Kuifeend	4	4	3	1	75,0
Scholekster	84	59	52	7	88,1
Slobeend	23	16	10	6	62,5
Tureluur	34	19	14	5	73,7
Veldleeuwerik	1	0			
Wilde eend	21	12	7	5	58,3
Zomertaling	1	1	1	0	100,0
Totaal	**711**	**457**	**363**	**94**	

Soort	predatie	beweiding	werkzaam-heden	verlaten	overig	onbekend	totaal per soort
Grutto	3	2		4			9
Kievit	34		14	10	1	2	61
Kuifeend						1	1
Scholekster	1		3	3			7
Slobeend			3	3			6
Tureluur			1	1		3	5
Wilde eend	1		1	2	1		5
Totaal	**39**	**2**	**22**	**23**	**2**	**6**	**94**

Gevonden nesten 2016

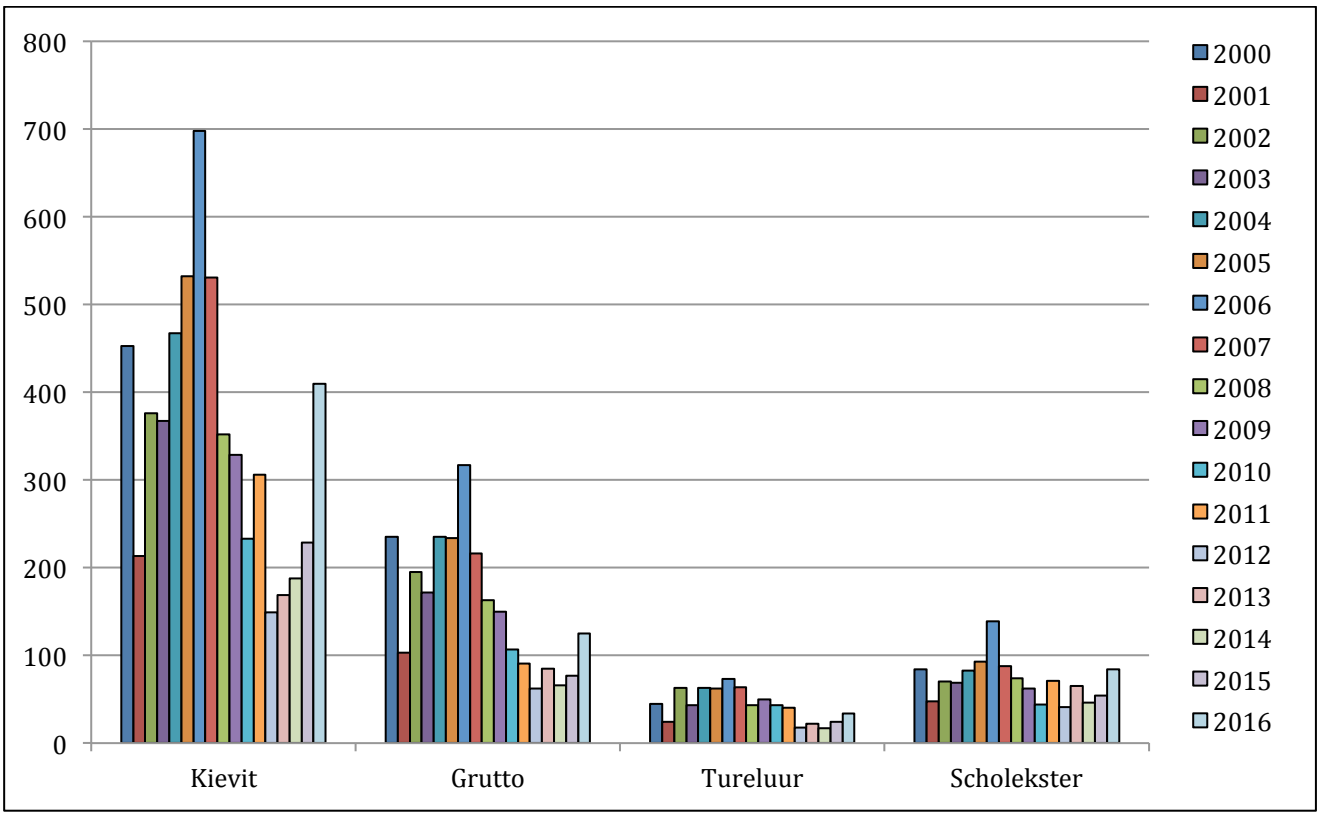

Relatie 2000 – 2016

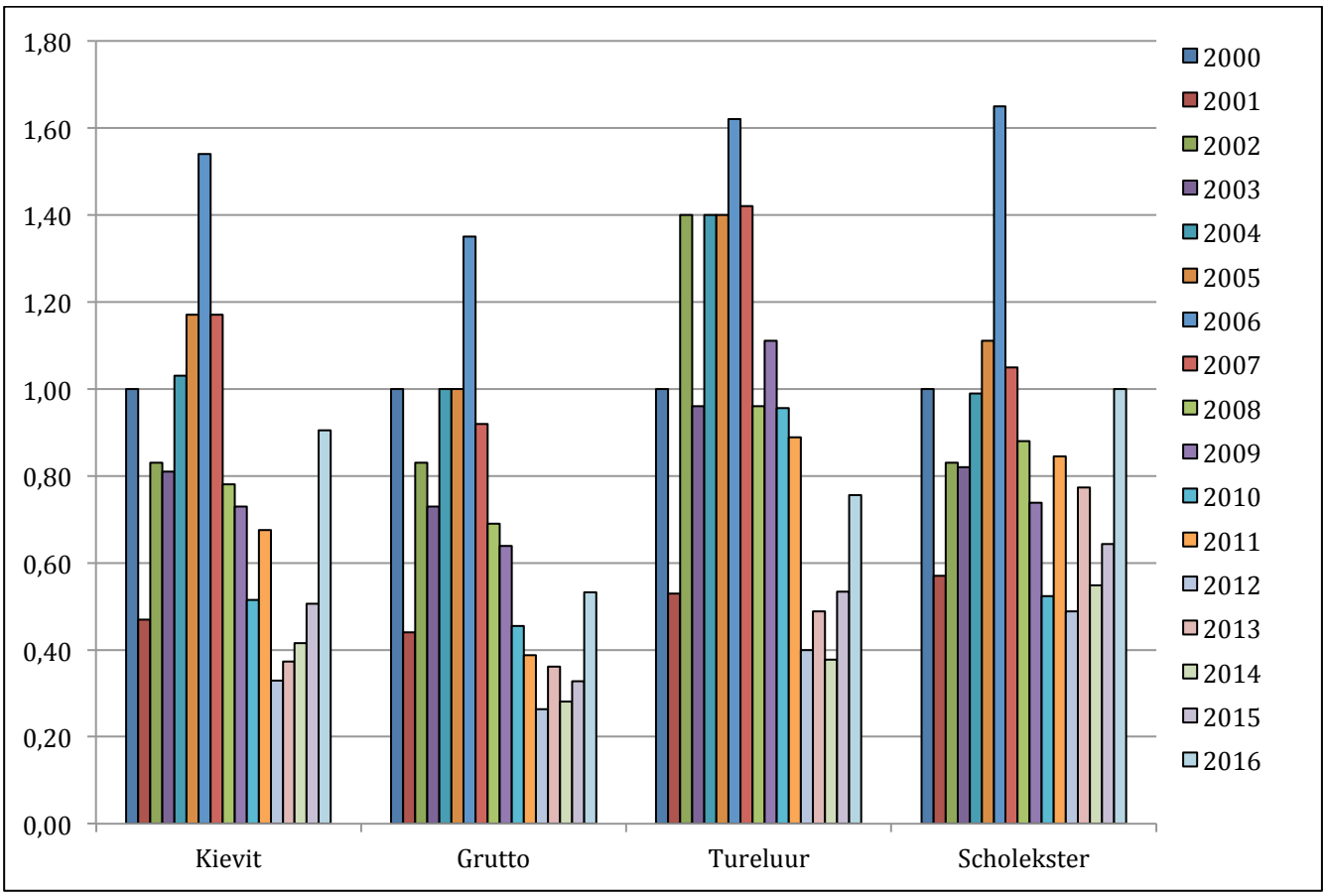

Verslagen per bedrijf

Bedrijf: J. Aantjes **Polder: Vlist**
Vrijwilligersgroep: Kattenwinkel

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Fuut	1	1	1	0	100				
Grutto	10	9	6	3	66,7	1		2	
Kievit	3	3	3	0	100				
Meerkoet	1	1	1	0	100				
Tureluur	1	1	1	0	100				
Eend onbekend	3	3	1	2	33,3		2		
Totaal	19	18	13	5	72,2	1	2	2	

Gegevens zijn ingevoerd door de heer Kattenwinkel.

Bedrijf: VOF Boele **Polder: Beneden Haastrecht**
Vrijwilligersgroep: Slager

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	3	2	2	0	100				
Kievit	18	18	17	1	94,4				1
Meerkoet	2	2	2	0	100				
Scholekster	6	6	6	0	100				
Slobeend	2	2	2	0	100				
Wilde eend	4	4	3	1	75,0		1		
Totaal	35	34	32	2	94,1		1		1

Vanaf eind maart hebben onze vrijwilligers Piet Slager, John Tomesen en Meindert Slager bijna wekelijks het land van Boele bezocht. Meestal met een groepje van twee man.
Op 30 maart vonden ze een eerste nest (een kievitnest met 4 eieren). Op 8 april vonden zij 8 nesten en op 21 april nogmaals 10 nesten. Eind april waren hier al 24 nesten gevonden. Daarna volgt een periode met ongunstig weer.

Eind juni zijn er nog een stel nesten gevonden tussen de mais op eilandjes. Het veld is in die periode moeilijk te betreden. Het kostte onze mannen moeite de laarzen aan te houden en niet met de sokken in de blubber te gaan staan. Wonder boven wonder zijn de eieren allemaal uitgekomen, ondanks de overvloedige regen. In juli is de mais nog nauwelijks gegroeid en kleurt rood. Een schadepost voor de boer.

In totaal hebben onze vrijwilligers hier 35 nesten gevonden, bijna allemaal met positief resultaat.
Dat aantal is helaas minder dan vorig jaar. Dit heeft alles te maken met het natte weer.

Helaas heeft Henk Marcus wegens ziekte niet mee kunnen zoeken. Volgend jaar is hij er wel weer bij. Ook dit jaar weer een uitstekende samenwerking met boer Boele.

De gegevens van dit bedrijf zijn ingevoerd door de heer Slager.

Bedrijf: A. Bogaard **Polder: Stolwijk**
Vrijwilligersgroep: Monhemius

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grauwe gans	1	0							
Totaal	1	0							

Bedrijf: E. Bos **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Tussenlanen

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	Verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	6	0							
Totaal	6	0							

De vrijwilligers hebben de resultaten zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: Brooshooft – Van Oostveen **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Kooy

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	3	3	3	0	100				
Kievit	7	7	5	2	71,4	1	1		
Veldleeuwerik	1	0							
Totaal	11	10	8	2	80,0	1	1		

Bedrijf: C.M. Gille **Polder: Bergambacht /Hoekse Sluis**
Vrijwilligersgroep: Noorlander

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	4	4	3	1	75.0		1		
Kievit	31	31	18	13	58,1	9	4		
Kleine plevier	1	1	1	0	100				
Scholekster	2	2	2	0	100				
Slobeend	3	3	1	2	33,3		2		
Tureluur	2	2	1	1	50.0			1	
Totaal	43	43	26	17	60,5	9	7	1	

Op 2juli 2016 liepen de vrijwillgers van groep Noorlander de laatste zoekronde bij het bedrijf van Cor en Maartje Gille. Alle gegevens zijn door heer Noorlander ingevoerd in het systeem.

De 43 gevonden weidevogelnesten is geen slecht resultaat. Het aantal is dan wel minder dan vorig jaar, maar veel meer dan de jaren daarvoor. Helaas zijn er dit jaar maar liefst 17 nesten niet uitgekomen. Dat hebben wij bij Gille nog nooit eerder meegemaakt. Meestal gingen slechts een paar nesten verloren door predatie. We weten overigens niet om welke predatoren het gaat.

De vrijwilligersgroep is onderling erg gezellig en de contacten met de boer zijn als vanouds uitstekend. Elk bezoek begint met koffie en het doorspreken waar de vrijwilligers, in verband met de werkzaamheden, het beste kunnen controleren. Het seizoen werd afgesloten met een barbecue voor de vrijwilligers. De boer is dus niet alleen goed voor de vogels, maar ook voor de vrijwilligers.

Net als vorig jaar heeft dit bedrijf op eigen initiatief last-minute beheer geregeld voor een perceel waarop onder andere 3 gruttonesten aanwezig waren. Mede daarom is dit bedrijf een serieuze kandidaat voor de Kristallen Kievit.

Bedrijf: VOF K. & A.A. Graveland **Polder: Koolwijk**
Vrijwilligersgroep: Smits

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	5	0							
Kievit	11	1	0	1	0	1			
Scholekster	1	0							
Totaal	17	1	0	1	0	1			

Bedrijf: B. Van Herk **Polder: Berkenwoude**
Vrijwilligersgroep: Heuvelman

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	1	0							
Kievit	2	0							
Totaal	3	0							

De heer Heuvelman heeft hier 100 hectare grasland doorzocht en tevens 180 hectare grasland van Zuid Hollands Landschap dat dit seizoen bij dit bedrijf in gebruik was. Heer Heuvelman heeft de resultaten zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: Mts. A. en J. de Jong **Polder: Vlist**
Vrijwilligersgroep: Bosch

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	3	3	3	0	100				
Krakeend	1	1	1	0	100				
Kuifeend	2	2	2	0	100				
Scholekster	3	3	3	0	100				
Slobeend	4	4	2	2	50,0			2	
Tureluur	1	1	1	0	100				
Zomertaling	1	1	1	0	100				
Totaal	15	15	13	2	86,7			2	

De vrijwilligers hebben de resultaten zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: VOF Kool **Polder: Stolwijk**
Vrijswilligersgroep: De Mik

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	2	2	2	0	100				
Scholekster	2	2	1	1	50,0	1			
Totaal	4	4	3	1	75,0	1			

Bij dit bedrijf werden dit seizoen twee gruttonesten gevonden en er is besloten om deze percelen zelf te maaien en niet door de loonwerker. Dit ging goed en er werd een mooi stuk overgeslagen bij de gruttonesten.
De heer De Mik heeft de gegevens ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: A. van der Laan **Polder: Krimpen aan de Lek**
Vrijwilligersgroep: Van Herk

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Canadese gans	1	0							
Grutto	5	5	4	1	80,0	1			
Kievit	87	68	62	6	91,2	2	2	2	
Meerkoet	2	0							
Scholekster	13	12	9	3	75,0		3		
Slobeend	1	0							
Tureluur	1	1	1	0	100				
Wilde eend	5	2	0	2	0	1			1
Totaal	115	88	76	12	86,4	4	5	2	1

Op 6 maart arriveerden dit jaar de eerste grutto's in polder Krimpen aan de Lek om aan te sterken na hun vlucht vanuit het zuiden. Eind maart werd er volop gepaard, vooral waargenomen tegen het vallen van de avond. Inmiddels hadden onze vrijwilligers ook kennis gemaakt met boer Adrie van der Laan en begin april werden de eerste stokken geplaatst, o.a. bij een gruttonest (op maïs). Op 19 juni werd hier het laatste nest gevonden met vier kievitseieren. Op 3 juli was het laatste nest uit en daarmee het weidevogelseizoen voorbij. In de tussentijd is er veel gebeurd.

Het voorjaar was bijzonder nat en koud en dat heeft met name de eerste leg voor een groot deel de das om gedaan. Nesten kwamen bijna allemaal uit, maar vermoedelijk hebben veel kuikens het niet gered. De tweede leg (kievit) ging een stuk beter, maar opvallend was wel dat (ook bij scholekster) eieren vaker niet uit kwamen. Het enige gevonden tureluurnest ontdekten onze vrijwilligers min of meer per ongeluk net voordat het land omgeploegd werd… op het maïs! Zouden deze vogels net als de grutto ook naar dit type land verhuizen, omdat ze weten dat het Engels raaigras te compact is voor de jonge kuikens?

Predatie in de nestfase kwam bijna niet voor, helaas wel bij één van de gruttonesten, zonde! Predatie en sterfte van kuikens hebben we wel met eigen ogen gezien. Gelukkig was er ook veel moois. Een totaal van 115 (!) nesten, later in het seizoen tenminste drie juveniele grutto's, vrij veel jonge kieviten (tweede leg) en oudervogels die hun jongen met groot uithoudingsvermogen (tureluur!) beschermen tegen o.a. kraai en reiger.

Het landgebruik bij deze boer is intensief met veel bewerkingen gedurende het seizoen, wat geen ideale omstandigheden zijn. Daar staat tegenover dat hij veel aandacht en oog voor de vogels heeft en waar mogelijk actief meedenkt en -helpt bij de bescherming. Zijn gastvrijheid wordt door ons erg gewaardeerd en we kijken er dan ook naar uit om volgend jaar weer iets te kunnen bijdragen aan het broedsucces van de weidevogels!

De vrijwilligers hebben de gegevens zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: H. & L. Mulder – De Langen **Polder: Vlist**

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	7	0							
Kievit	12	0							
Krakeend	2	1	1	0	100				
Scholekster	2	0							
Slobeend	1	1	0	1	0			1	
Tureluur	2	0							
Totaal	26	2	1	1	50,0			1	

De familie Mulder heeft zelf naar weidevogelnesten gezocht en hebben de gegevens zelf ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: J.A. Oskam **Polder: Berkenwoude**
Vrijwilligersgroep: Heuvelman

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	1	0							
Kievit	2	2	2	0	100				
Totaal	3	2	2	0	100				

De heer Heuvelman heeft de gegevens zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: W. Oskam **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Tussenlanen

De groep Tussenlanen heeft ook dit jaar bij dit bedrijf gezocht naar weidevogelnesten. Helaas is er dit seizoen hier niets gevonden.

Bedrijf: M.J. Rooken **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: De Gier

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	1	1	1	0	100				
Kievit	1	1	1	0	100				
Totaal	2	2	2	0	100				

Leen de Gier, Aad Hegge en nieuwkomer bij dit groepje Adrie Ooms hebben dit jaar weer als vrijwilligers naar weidevogelnesten gezocht bij de familie Rooken op boerderij "Levensvreugd" aan de Bovenberg. Het was weer als vanouds plezierig samenwerken met de familie Rooken. Er is gezocht op ca. 31 hectare grasland. Het resultaat was niet zo best. Er zijn twee nesten gevonden: een gruttonest van 4 eieren, waarvan uitgekomen 3 eieren; een kievitnest van 4 eieren, waarvan uitgekomen 2 eieren. In beide nesten zaten de jonge pullen er nog in. Van de overige eieren was niets terug te vinden. Het gehele land waarop de nesten lagen was bij controle op dinsdag 24 mei nog niet gemaaid. Boven dit land vlogen nog diverse kieviten, grutto's en enkele tureluurs en een scholeksterpaar.
Er zijn in de polder veel zwarte kraaien die diverse nesten van de meerkoet leeghaalden. Ook broedt er een buizerd.
Op de boerderij werden nogal wat zwaluwen gezien die in- en uitvlogen door de open hooiluiken.

Onze vrijwilligers hopen volgend jaar hier meer succes te mogen boeken.

Bedrijf: J. Schep – Holsteins Holland B.V. **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Tussenlanen

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	21	3	3	0	100				
Kievit	46	27	19	8	70,4	6	1		1
Scholekster	9	6	6	0	100				
Totaal	76	36	28	8	77,8	6	1		1

De vrijwilligers van de groep Tussenlanen hebben hier 11,5 hectare grasland en 21 hectare maïs doorzocht.

Bedrijf: R.W. Schmidt **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Tussenlanen

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	7	7	7	0	100				
Kievit	11	11	11	0	100				
Kuifeend	2	2	1	1	50,0				1
Slobeend	2	2	2	0	100				
Totaal	22	22	21	1	95,5				1

Bedrijf: Snoek **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Kooy

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	2	2	2	0	100				
Kievit	2	2	2	0	100				
Wilde eend	2	1	1	0	100				
Totaal	6	5	5	0	100				

De vrijwilligers hebben de nestgegevens zelfstandig ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: Strijbos Diervoeders **Polder: Ouderkerk a/d IJssel**
Vrijwilligersgroep: Van Wetten

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Kievit	5	3	3	0	100				
Krakeend	1	1	1	0	100				
Scholekster	2	2	2	0	100				
Slobeend	1	1	1	0	100				
Tureluur	3	2	2	0	100				
Totaal	12	9	9	0	100				

Vrijwilligers van de groep Van Wetten hebben bij dit bedrijf ca. 17 hectare grasland doorzocht.

Bedrijf: C. Verburg **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Kooy

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	1	1	1	0	100				
Totaal									

Onze vrijwilliger, de heer Kooy, heeft de gegevens ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: VOF Verhagen - IJsselstein **Polder: Stolwijk**
Vrijwilligersgroep: De Mik

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	10	7	7	0	100				
Kievit	15	10	7	3	70,0	2	1		
Krakeend	2	1	1	0	100				
Scholekster	7	5	5	0	100				
Slobeend	3	3	2	1	66,7		1		
Tureluur	3	1	1	0	100				
Wilde eend	1	0							
Eend onbekend	1	0							
Totaal	42	27	23	4	85,2	2	2		

Elke zaterdagochtend was het voor onze vrijwilliger, Klaas de Mik, weer heerlijk ontspannen om met de kano op zoek te gaan naar weidevogelnesten en de tellingen uit te voeren. Vaak ging hij alleen, soms ging Han mee om te helpen.
Dit jaar waren er minder kieviten, wat vreemd is omdat vorig jaar toch veel kuikens vliegvlug zijn geworden. Dit werd goed gemaakt doordat er meer grutto's broedden. Voor zover bekend zijn al deze gruttonesten uitgebroed. Met de QBM-telling waren er meer grutto's met kuikens als gevonden nesten! De mooie resultaten zijn te danken aan de betrokkenheid van de familie Verhagen die meehielpen door de nesten te respecteren en mozaiekbeheer toe te passen waar de kuikens opgroeiden.
Bij dit bedrijf is ook de weidevogeldag gehouden in de Hooiberg. Het was een gezellige drukte en Arie Anker heeft voor iedereen paling gerookt.
De heer De Mik heeft de gevonden nesten ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: J. Verkuil **Polder: Benedenkerk / Stolwijk**
Vrijwilligersgroep: Groen

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	4	1	1	0	100				
Tureluur	7	3	0	3	0				
Slobeend	1	0							
Totaal	12	4	1	3	25,0				

Ook dit seizoen is bij het bedrijf van familie Verkuil op ca. 30 ha. grasland gezamenlijk gezocht naar weidevogelnesten door vrijwilligers Tine Haan, Han Noorlander en Leo Groen. Wederom waren zij hartelijke welkom op dit groeiende bedrijf. Er waren nu vier 'uitgestelde maaidatumpercelen'.

De percelen zijn vanaf begin april tot eind juli minimaal wekelijks gecontroleerd. Door de gekozen zoekmethoden zijn deze nesten niet allemaal daadwerkelijk bezocht, zodat er minimale verstoring van de nestelende vogels heeft plaatsgevonden. Heel verwonderlijk: ook nu weer lagen de gevonden nesten op één perceel van 2 hectare, een relatief klein gebied. Ten tijde dat dit perceel gemaaid zou gaan worden, heeft de heer Verkuil besloten om dit perceel aan te bieden voor een vluchtheuvelbeheer (uitgestelde maaidatum). Dit betekende voor 7 nesten een mooi resultaat. Zo biedt het nieuwe beheer betere mogelijkheden voor die bedrijven waar daadwerkelijk weidevogels komen. Een groot voordeel is dat de nestlocaties niet noodzakelijkerwijs getoond hoeven te worden, (bij de nestcontroles), zodat de nesten niet verstoord worden.

Ook dit jaar waren er weer 5 bebroede boerenzwaluwnesten, welke zijn uitgevlogen. Tevens zijn met succes vier huiszwaluwnesten bebroed en uitgevlogen. Verder waren te zien o.a. gierzwaluwen, kuifeenden, visdiefjes, zwarte sterns, meerkoetnesten, nijl-, en Canadaganzen, de witte kwikstaart en verschillende eksters, kraaien en meeuwen. De rietzanger en de rietgors lieten zich af en toe horen. De bruine kiekendief liet zich dit jaar weer zien bij het rietbosje in het uitgestelde maaidatumperceel.

Dit vriendelijke en gastvrije bedrijf en de aanwezige weidevogelstand nodigt ons uit om volgend jaar de samenwerking voort te zetten, met het doel om zoveel mogelijk kuikens vliegvlug te zien worden.

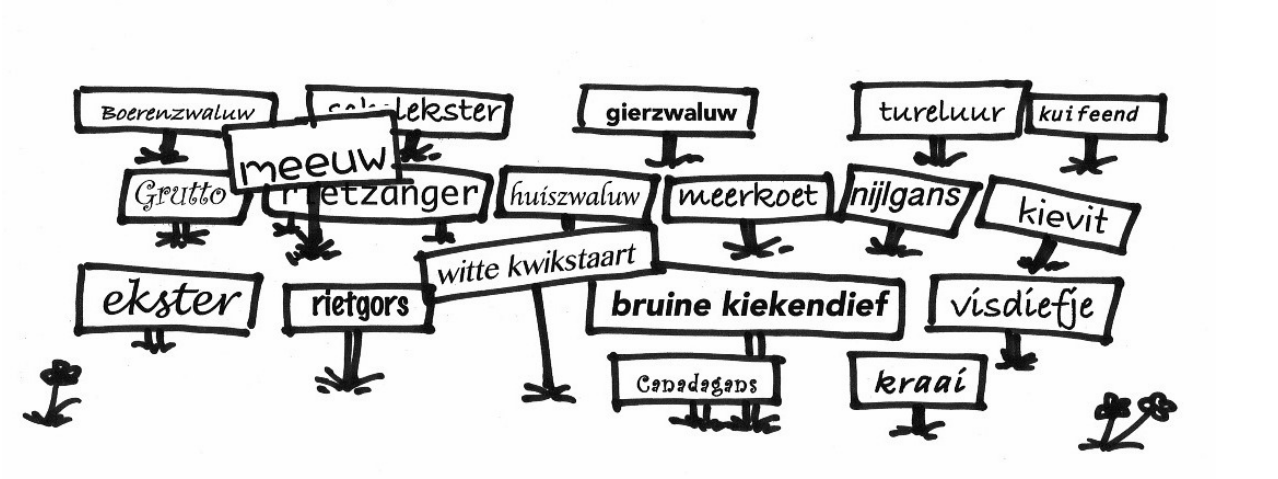

Multi-culti in de polder

Bedrijf: G. Vonk – Noordegraaf **Polder: Kromme Geer en Zijde**
Vrijwilligersgroep: Halleriet

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	4	4	4	0	100				
Kievit	2	2	0	2	0	2			
Scholekster	2	1	1	0	100				
Tureluur	2	2	1	1	50,0		1		
Wilde eend	4	4	2	2	50,0		1	1	
Totaal	14	13	8	5	61,5	2	2	1	

De groep Halleriet is ook dit vogelseizoen bij Gijs Vonk-Noordegraaf langs geweest.
De heer Halleriet heeft de gegevens ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: A. en M. Vonk – Noordegraaf VOF **Polder: De Nesse**
Vrijwilligersgroep: Halleriet

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	14	11	7	4	63,6	1	3		
Kievit	20	19	17	2	89,5		1		1
Scholekster	6	6	6	0	100				
Tureluur	2	2	2	0	100				
Slobeend	1	0							
Totaal	43	38	32	6	84,2	1	4		1

De groep Halleriet is ook dit vogelseizoen bij A. en M. Vonk-Noordegraaf langs geweest.
De heer Halleriet heeft de gegevens ingevoerd in het registratiesysteem.

Bedrijf: D. de Vos **Polder: Schuwagt / Krimpen a/d Lek**
Vrijwilligersgroep: De Ligt

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	7	0							
Kievit	66	7	7	0	100				
Krakeend	1	0							
Scholekster	9	0							
Slobeend	4	0							
Tureluur	6	0							
Wilde eend	3	0							
Totaal	96	7	7	0	100				

Vrijwilligers Roel ‘t Hart en Simon de Ligt hebben hier gezocht naar weidevogelnesten.

Bedrijf: D. de Vos **Polder: Schuwagt / Lekkerkerk**
Vrijwilligersgroep: Van Ree

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	3	3	3	0	100				
Kievit	39	37	21	16	56,7	11		5	
Scholekster	10	8	7	1	87,5			1	
Tureluur	2	2	2	0	100				
Wilde eend	1	1	1	0	100				
Totaal	55	51	34	17	66,7	11		6	

Vrijwilligers Carla Bunnink en Hennie van Buren hebben bij dit bedrijf gezocht naar nesten. Afgelopen weidevogelseizoen begon hier voorspoedig. Er werden heel veel nesten gevonden, vooral kieviten in het maisland. Ook de grutto’s lieten ons niet in de steek, deze vogels komen hier steeds dichter bij huis. Waar ze vroeger over de wetering hun nesten hadden, komen ze de laatste jaren meer tussen de Wetering en de Tiendweg.
Er zijn een paar percelen waarop deze boer het gras elk jaar langer laat staan, vanwege de vele weidevogels. De vogels maken hiervan dankbaar gebruik: het wemelde van de tureluurs, grutto’s en kieviten. Er waren heel veel alarmerende vogels, maar waarschijnlijk zijn lang niet alle nesten gevonden. Onze vrijwilligers hadden dit jaar namelijk erg veel last van kraaien, dus zijn ze op sommige momenten bewust het land niet in gegaan.
Bij boer De Vos vonden ze in polder Schuwagt 56 nesten, waarvan 40 kieviten. Er waren hier dit seizoen ook relatief veel scholeksters, soms op wel hele mooie plekjes. Onze vrijwilligers hebben nog een kievitpul van een ring kunnen voorzien.

Helaas zijn bij dit bedrijf vooral in het tweede deel van het seizoen weinig pullen gezien, ondanks dat de boer redelijk gevarieerd weiland had qua hoogte en maaibeleid. Ook is op diverse percelen ruige mest gestrooid. Al met al was het bij dit bedrijf een mooi weidevogelseizoen met veel nesten, veel alarmerende vogels en natuurlijk ook een prima samenwerking met de boer.

Bedrijf: A.T. de Vries **Polder: Schuwagt**
Vrijwilligersgroep: Van Ree

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden / beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Grutto	1	1	1	0	100				
Kievit	6	5	5	0	100				
Scholekster	8	4	3	1	75,0			1	
Tureluur	2	2	2	0	100				
Wilde eend	1	0							
Totaal	18	12	11	1	91,7			1	

Vrijwilligers Carla Bunnink en Hennie van Buren hebben bij dit bedrijf gezocht naar nesten. Afgelopen weidevogelseizoen begon hier voorspoedig. Er werden heel veel nesten gevonden, vooral kieviten in het maisland. Ook de grutto's lieten ons niet in de steek, deze vogels komen hier steeds dichter bij huis. Waar ze vroeger over de wetering hun nesten hadden, komen ze de laatste jaren meer tussen de Wetering en de Tiendweg.
Er zijn een paar percelen waarop deze boer het gras elk jaar langer laat staan, vanwege de vele weidevogels. De vogels maken hiervan dankbaar gebruik: het wemelde van de tureluurs, grutto's en kieviten. Er waren heel veel alarmerende vogels, maar waarschijnlijk zijn lang niet alle nesten gevonden. Onze vrijwilligers hadden dit jaar namelijk erg veel last van kraaien, dus zijn ze op sommige momenten bewust het land niet in gegaan.
Bij boer De Vries vonden ze in polder Schuwagt in totaal18 nesten. Er waren hier dit seizoen ook relatief veel scholeksters, soms op wel hele mooie plekjes.

Helaas zijn bij dit bedrijf vooral in het tweede deel van het seizoen weinig pullen gezien, ondanks dat de boer redelijk gevarieerd weiland had qua hoogte en maaibeleid. Ook is op diverse percelen ruige mest gestrooid. Al met al was het bij dit bedrijf een mooi weidevogelseizoen met veel nesten, veel alarmerende vogels en natuurlijk ook een prima samenwerking met de boer.

Bedrijf: M. de Vries **Polder: Schoonouwen**
Vrijwilligersgroep: Sloof

	aantal gevonden nesten	bekend resultaat	uit	niet uit	% uit	predatie	verlaten	werkzaam-heden/ beweiding	verlies-oorzaak onbekend
Kievit	24	17	10	7	58,8			7	
Scholekster	2	2	1	1	50,0			1	
Totaal	26	19	11	8	57,9			8	

Bedrijf: G. Van 't Wout **Polder: Bergambacht**
Vrijwilligersgroep: Tussenlanen

De groep Tussenlanen heeft ook dit jaar bij dit bedrijf gezocht naar weidevogelnesten, op ca. 2,8 hectare grasland. Helaas is er dit seizoen hier niets gevonden.

Weidevogels steeds beter in verstoppen…

Resultaten Agrarisch Collectief Krimpenerwaard / Weidehof

De volgende oppervlakten zijn in 2016 aan weidevogelgebied bij ACK / Weidehof geregistreerd.

Pakket code	Beheerpakket	Beheerpakketgroep	Aantal hectare
A01a	1 april - 1 juni	grasland met rustperiode	38,04
A01b	1 arpil - 8 juni	grasland met rustperiode	17,40
A01c	1 april - 15 juni	grasland met rustperiode	2,29
A01l	1 mei - 15 juni	grasland met rustperiode, voorweiden	21,87
A01m	8 mei - 22 juni	grasland met rustperiode, voorweiden	12,30
A02a	kuikenvelden	rustperiode 2 weken	15,80
A02b	kuikenvelden	rustperiode 3 weken	24,70
A03e	greppel inundatie 15 februari - 15 april	plas-dras	0.14
A04a	nesten beschermen op grasland/bouwland	legselbeheer	619,72
A05a	1 april - 15 juni	kruidenrijk grasland	46,72
A05h	Randen t/m 1 meter / 1,5 m en breder	kruidenrijk grasland	45,41
A06a	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 1,5 GVE	extensief beweid grasland	2,46
A06c	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 3 GVE	extensief beweid grasland	36,94
A13b	botanisch hooiland	botanisch waardevol grasland	1,35
A13c	randen t/m 1 meter / 1,5 m en breder	botanisch waardevol grasland	18,39
R30a	nestgelegenheid zwarte stern	nestgelegenheid zwarte stern	0,37

Ligging buiten leefgebied in 2016

Pakket code	Beheerpakket	Beheerpakketgroep	Aantal hectare
Z.30.1a	buiten leefgebied grasland met rustperiode	grasland met rustperiode	23,75
Z.30.1b	buiten leefgebied grasland met rustperiode voorweiden	grasland met rustperiode, voorweiden	4,68
Z.30.4	buiten leefgebied legselbeheer	legselbeheer	179,69
Z.30.5a	buiten leefgebied kruidenrijk grasland	kruidenrijk grasland	12,01
Z.30.5b	buiten leefgebied kruidenrijk graslandrand	kruidenrijk grasland	17,5
Z.30.6c	buiten leefgebied extensief beweid grasland tot 3 GVE	extensief beweid grasland	3,8

De zwarte stern

De zwarte stern wordt wel de vliegende ambassadeur van de karakteristieke Zuid-Hollandse veenweidennatuur genoemd. Terecht, want de zeldzame trekvogel voelt zich prima thuis in veenweiden- en moerasgebieden. Ook de Krimpenerwaard is als broedgebied heel belangrijk voor de zwarte stern. Door speciale maatregelen kunnen de aantallen broedparen in de nabije toekomst verder toenemen.

Van nature broeden zwarte sterns op drijvende waterplanten, en dan vooral op krabbenscheer. Deze plant kan alleen leven in schoon en niet te voedselrijk water. Krabbenscheer heeft stekelige bladeren. De jonge zwarte sterns kunnen zich hierin goed verbergen. Het verbeteren van de waterkwaliteit is dan ook een belangrijk aandachtspunt van het Zuid-Hollands Landschap. Maar dit is helaas niet iets dat je van het ene op het andere jaar kunt realiseren. Dus voorlopig bewijzen nestvlotjes hun diensten nog.

Resultaten 2016 in de Krimpenerwaard

De zwarte stern broedde vroeger in de veenweidegebieden, dus ook in de Krimpenerwaard, op krabbescheer. Vanaf de zeventiger jaren is de waterkwaliteit met name als gevolg van intensivering van de landbouw drastisch verslechterd. Het gevolg was dat de krabbescheer in grote delen van de veenweiden verdween. In een poging om de zwarte stern toch voor de veenweidegebieden te behouden werden nestvlotjes uitgelegd en daarmee werden en worden goede resultaten geboekt. Inmiddels is de waterkwaliteit in de veenweidegebieden een belangrijk doel geworden en kun je constateren dat er langzaam aan een verbetering optreed waarvan de natuur in het algemeen, inbegrepen de krabbescheer, profiteert. De herstellende krabbescheer biedt de zwarte stern echter nog niet de juiste dichtheid, waardoor op dit moment nog steeds de noodzaak bestaat om nestvlotjes uit te leggen.

Ieder jaar rond de 26^{e} april komen de eerste zwarte sterns bij ons aan in de polder en rond die datum worden door de NVWK nestvlotjes uitgelegd. De zwarte sterns zijn redelijk plaatsgetrouw en bij het uitleggen van de vlotjes verschijnen de eerste “verkenners” al boven de lokatie. Leg je de vlotjes (veel) eerder uit dan wordt een deel dankbaar in gebruik genomen door de fuut of meerkoet. Doe je dat bijvoorbeeld pas in de eerste week van mei, dan gaan de zwarte sterns elders op zoek naar goede nestgelegenheid. Dus timing is belangrijk.

Hoe verliep het zwarte stern seizoen dit jaar?

Westvlisterdijk

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. Mulder	23	21	35

Vestiging begin mei. Mooie brede grasrand ter bescherming van de kolonie. In juli werden 4 nestvlotjes opnieuw gebruikt (2 nesten hervestiging van elders en 2 nesten tweede legsel?). Hierdoor kwamen het totaal van bezette nesten op 25. Het gemiddelde resultaat kwam hierdoor op 1,4 per broedpaar.

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. A. de Jong	24	23	0

De vlotjes zijn in mei, op een na, allemaal bezet. Mooie brede grasrand. Helaas zijn door verstoring in de zogenoemde vestigingsfase alle vlotjes massaal verlaten. Erg jammer, want deze lokatie was tot dusver een van de meest succesvolle in de Krimpenerwaard.

Het Beijersche

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. T. Vonk-Noordergraaf	12	11	4

Late vestiging (mogelijk door verstoring elders) vond eind mei plaats en tussentijds werden twee nesten verlaten. In de tweede helft van juni verdween de beschermende graszone door beweiding, waardoor nog eens 5 nesten verlaten werden. Het gemiddelde resultaat kwam hierdoor afgerond op 0,4 per broedpaar.

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. A. Vonk-Noordergraaf	10	6	0

Ook hier vond eind mei late vestiging plaats. Door een misverstand werd in de tweede helft van juni de beschermende graszone gemaaid in de eieren/pullenfase. Hierdoor werden 4 nesten verlaten. De 2 overgebleven nesten werden vervolgens gepredeerd.

Benedenkerk

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. Verburg	16	16	30

Vestiging in de eerste helft van mei. Mooie brede grasrand. De kolonie had een mooi en rustig verloop. Het gemiddelde resultaat kwam mede hierdoor op afgerond 1,9 per broedpaar.

Schoonouwen

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. I. & M. De Jong	12	12	19

Vestiging eerste helft mei. Mooie brede grasrand ter bescherming van de kolonie tegen predatie en harde wind. Het gemiddelde resultaat kwam hier op afgerond 1,6 per broedpaar.

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. M. De Vries	20*	10	2

*) 6 daarvan betrof een proeflokatie op een nieuwe lokatie.

Vestiging pas eind mei (hervestiging van elders?). In de periode eind mei tot half juni werden bijna alle nesten verlaten, mogelijk als gevolg van predatie. De oorzaak van deze predatie is onbekend. Het gemiddelde resultaat kwam hier op afgerond 0,2 per broedpaar.

Tiendweg-Oost, Ouderkerk aan den IJssel

Naam	Aantal vlotjes	Bezette vlotjes	Aantal vliegvlugge jongen
Fam. Borreman	10*	0	0

*) Dit betrof een proeflokatie en werd pas in de loop van mei gelegd. De reden was enerzijds om spreiding te krijgen in de kolonies en overvliegende of foeragerende sterns te laten wennen aan de nieuwe lokatie en anderzijds in de Nessepolder een grote populatie krabbescheer aanwezig is, waardoor (in de toekomst) natuurlijke nestmogelijkheden aanwezig zijn.

Het eindresultaat

Bezette nesten	Vliegvlugge jongen	Gemiddeld per broedpaar
99	80	0,8

De zwarte stern heeft een gemiddelde van 0,78 vliegvlug jong per broedpaar nodig om de populatie in stand te houden. Het resultaat van dit jaar levert een gemiddelde op van 0,8 wat dus nipt voldoende is om de populatie in stand te houden.

Opmerkingen

1. Uit ervaring blijkt hoe belangrijk het is om een beschermende graszone ter hoogte van de kolonie te hebben. Hiervoor worden contracten afgesloten door de agrariër met de ANV Weidehof.

2. Door het uitvoeren van wekelijkse monitorronden in relatie tot het op verschillende momenten uitkomen van de eieren, kan het voorkomen dat er vliegvlugge jongen zijn die voordat registratie heeft plaatsgevonden de kolonie hebben verlaten. Hierdoor is het vermeldde resultaat per kolonie, mede gezien het gemonitoorde aantal pullen, mogelijk hoger.

Vorig jaar werd in het weidevogelverslag al aangegeven dat Jan van der Winden door het aanbrengen van loggers, 20 in totaal in de Krimpenerwaard, onderzoek deed naar de trekroutes van de zwarte stern. Jan heeft dit jaar in totaal 12 geloggerde zwarte sterns teruggevangen (waarvan 1 in de Alblasserwaard).

Zwarte stern heeft eigen Facebook pagina!
Schitterende foto's, uitwisseling van kennis en bijzondere ervaringen over de zwarte stern worden nu ook gedeeld op Facebook. Het is een landelijke facebookpagina waar zowel vrijwilligers, belangstellenden, fotografen als natuur- en terreinbeheerders berichten en foto's van zwarte stern plaatsen. U kunt de Facebookpagina van de zwarte stern bezoeken en het zou leuk zijn als u er ook berichten op plaatst. U heeft overigens geen facebook account nodig om dit digitale prikbord te bekijken.

Mocht u vermoedens hebben over eventuele broedgevallen van zwarte sterns, dan wordt u verzocht dit te melden aan Wim Sloof in Stolwijk (voor het oostelijke deel) telefoon 0182-343655 of 06-18242683 of aan Gerard Dekker (voor het overige gebied) telefoon 06-51915910 of 0180-683607. Gezamenlijk kan dan bekeken worden of het zin heeft daar (alsnog) vlotjes neer te leggen.

Het weerverloop en onze weidevogels in 2016

Maart 2016 - Vrij koud, zonnig en aan de droge kant

Na een zeer zachte winter verliep de eerste maand van de lente met een gemiddelde temperatuur van 5,4 °C tegen normaal 6,2 °C vrij koud. Een groot deel van de maand werd met een noordelijke stroming vrij koude lucht aangevoerd.
De maand ging onder invloed van diverse lagedrukgebieden wisselvallig en koel van start. De eerste dag van de maand was ook meteen de koudste. Bijna elke nacht kwam het in de eerste helft van de maand tot vorst. In totaal telde maart dertien vorstdagen (minimumtemperatuur lager dan 0,0 °C) tegen acht normaal. Vanaf 10 maart werd het weer bepaald door hoge druk boven Scandinavië en de Noordzee en werd het droog en zeer zonnig. De heldere nachten en noordoostelijke wind zorgden echter vooral 's-nachts voor lage temperaturen. Vanaf 18 maart trok het hogedrukgebied richting de Britse Eilanden en zorgde boven onze omgeving voor een noordwestelijke stroming waarmee uitgebreide wolkenvelden vanaf de Noordzee werden aangevoerd. De laatste dagen van de maand kregen we weer te maken met een overheersend zuidwestelijke aanvoer. De temperatuur liep op tot iets boven normaal, het werd wisselvallig en de wind trok af en toe flink aan. De zaterdag voor Pasen werd het weer tijdelijk bepaald door een rug van hoge druk en was er ruimte voor veel zon en hoge temperaturen. De temperatuur liep in het zuiden en het midden van het land op tot ruim 15 graden.

Met gemiddeld over het land 54 mm neerslag tegen 68 mm normaal was de maand aan de droge kant. Vrijwel alle neerslag viel echter aan het begin en einde van de maand. De eerste dagen van de maand viel de neerslag regelmatig in de vorm van hagel of natte sneeuw. Op 4 maart trok een storing over het land die op veel plaatsen meer dan 10 mm neerslag veroorzaakte. Van 9 tot en met 19 maart viel er in het gehele land door de hogedrukinvloed vrijwel geen neerslag. Eerste Paasdag viel er vooral gedurende de nacht en in de vroege ochtend op veel plaatsen rond de 10 mm.

Met 148 uren zon gemiddeld over het land tegen een langjarig gemiddelde van 125 uren zon was de maand zonnig. Vooral in de tweede decade van de maand scheen de zon vaak uitbundig. Wel was er door de koude nachten in de ochtenden regelmatig last van nevel en mist. Met de draaiing van de wind naar het noordwesten volgden vanaf 18 maart tot het paasweekend juist een aantal zeer sombere dagen met nauwelijks zon. De laatste dagen van de maand waren een afwisseling van zonnige perioden en buien.

April 2016 –April was vrij koud, nat met iets meer zon dan normaal

Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 8,7 °C tegen een langjarig gemiddelde van 9,2 °C was april vrij koud. De maand was hiermee zelfs bijna een graad kouder dan de afgelopen decembermaand. Dit geeft ook aan hoe uitzonderlijk warm december 2015 was.
De eerste helft van de maand was de stroming vaak zuidelijk tot westelijk en hoewel het wisselvallig weer was, lag de temperatuur meestal boven normaal. Op 3 april werd in de zuidoostelijke helft van het land voor het eerst dit jaar een warme dag geregistreerd (maximumtemperatuur hoger dan 20,0 °C).
Pas vanaf de 18e bleef het op de meeste plaatsen een dag of 5 achter elkaar droog, doordat we ons onder invloed van een hogedrukgebied bevonden dat vanaf de Britse Eilanden oostwaarts trok. In de tweede helft van de maand overheersten noordelijke of noordwestelijke stromingen en was het koel.
Van de 24ste tot en met de 26ste kwam de temperatuur vrijwel nergens meer boven de 10 graden uit.

Met gemiddeld over het land 195 zonuren tegen normaal 178 was april zonniger dan normaal. Hoewel de maand nat en wisselvallig verliep, scheen de zon toch meer dan normaal, omdat buien vaak werden afgewisseld door opklaringen en echt sombere dagen vrijwel niet voorkwamen.

April was met gemiddeld 62 mm nat. Normaal valt 44 mm. De meeste neerslag viel in een strook van zuidwest naar noordoost. De eerste helft van de maand viel regelmatig regen omdat we onder invloed verkeerden van storingen die met een zuidwestelijke of westelijke stroming over het Noordzeegebied trokken. Vanaf de 23ste was de stroming een week noordelijk en kregen we met talrijke buien te maken. Hierbij viel ook neerslag in de vorm van hagel of (natte) sneeuw. Ook kwam onweer bij deze buien voor. Hagelbuien zorgden op enkele dagen voor kortstondige, plaatselijke gladheid met verkeersongevallen tot gevolg.

Mei 2016 – Zeer warm, vrij zonnig en vrijwel normale hoeveelheid neerslag

De temperatuur en het bijbehorende weer kende deze maand een opvallend grote variatie.
De maand ging vrij koel van start. Een hogedrukgebied dat over onze omgeving naar Scandinavië trok zorgde ervoor dat de stroming vanaf de 4e oostelijk werd. Daarmee werd droge en steeds warmere lucht aangevoerd. Van 6 tot en met 12 mei was het, met uitzondering van de 10e, regionaal zomers warm (maximumtemperatuur 25,0 °C of hoger). Tijdens dit tijdvak waren de nachtelijke minima soms niet lager dan 13-15 °C, uitzonderlijk hoog voor de tijd van het jaar. Doordat het tijdens de nachten weinig afkoelde was ook de etmaalgemiddelde temperatuur soms ruim 20 °C, ook dat zijn uitzonderlijk hoge waardes. Op de 14e had het hogedrukgebied zich naar IJsland verplaatst en werd de stroming noord. Met maxima van 11 tot 13 graden verliep het Pinksterweekend daardoor uitzonderlijk koel. Vanaf de 17e volgde een licht wisselvallig tijdvak waarbij het geleidelijk warmer werd. Op 21 mei werd het in een groot deel van het land 22 tot 24 °C. Op 23 mei werd de stroming opnieuw noordelijk met forse afkoeling tot gevolg. Op 24 mei werd het op sommige plaatsen niet warmer dan 11 °C. De laatste dagen van de maand werd met een ooststroming weer vrij warme lucht aangevoerd.In totaal werden in De Bilt 13 warme en 5 zomerse dagen genoteerd tegen 10, respectievelijk 3 normaal.

Gemiddeld over het land scheen de zon 232 uren, tegen een langjarige gemiddelde van 213 uren. Er was een groot contrast tussen de eerste en tweede helft van de maand. De eerste helft verliep zeer zonnig met landelijk gemiddeld 164 zonuren, de tweede met 68 uren juist somber. Van 22 tot en met 25 mei scheen de zon op sommige plaatsen zelfs helemaal niet.

Er is landelijk gemiddeld 54 mm regen gevallen. Normaal valt er in mei 61 mm. Door het vaak buiige karakter van de neerslag waren de regionale verschillen groot. Op de natste plaatsen viel meer dan 120 mm, op sommige plaatsen in Friesland minder dan 30 mm.
Tot en met de 21e was mei zeer droog verlopen met landelijk gemiddeld in totaal slechts 10 mm. Op 22 en 23 mei waren landelijk bezien natte dagen met in totaal 22 mm regen. Aan het einde van de maand vielen lokaal zware onweersbuien. Op 30 mei veroorzaakten zware onweersbuien veel overlast in de zuidoostelijke helft van het land. Op sommige plaatsen viel 50-70 mm. Het KNMI gaf voor deze buien een code oranje af.

Juni 2016 - Gemiddeld over het land zeer nat, somber en warm

Talrijke onweersbuien zorgen voor hoge neerslagsommen in het zuidoosten. Landelijk gemiddeld is er in juni 118 mm neerslag gevallen tegen 68 mm normaal. Dat is geen record, in 1998 viel 138 mm. Alleen in het noorden viel deze maand ongeveer de normale neerslaghoeveelheid, elders viel circa 2 keer zo veel dan normaal.

De eerste 10 dagen van juni waren er grote weersverschillen. In grote delen van het land was het vaak droog en zonnig terwijl in het zuidoosten in de middag zware onweersbuien ontstonden die op meerdere dagen plaatselijk meer dan 50 mm neerslag brachten. De verschillen werden veroorzaakt doordat het zuidoosten onder invloed verkeerde van een stationair lagedrukgebied boven Midden-Europa terwijl het weer in de rest van het land door een hogedrukgebied boven Noord-Europa werd bepaald.

De rest van de maand bepaalden lagedrukgebieden het weer. Er viel in grote delen van het land dagelijks regen, soms in flinke hoeveelheden. Vanaf de 22ste werd het kortdurend zeer warm. De warmte resulteerde in zware onweersbuien. In de vroege ochtend van de 23ste trokken zware buien over vooral Zuid-Holland en Utrecht waarbij in korte tijd 30 tot 60 mm neerslag viel en windstoten schade aanrichtten. In de avond ontstonden in het zuidoosten zware onweerscomplexen met plaatselijk hagelstenen van 5-10 cm doorsnede die grote schade veroorzaakten. Ook viel daar weer meer dan 50 mm neerslag.

De gemiddelde temperatuur in De Bilt is uitgekomen op 16,8 °C, ruim een graad boven de normale waarde van 15,6 °C. Deze maand komt daarmee nipt in de top-10 van warmste junimaanden sinds het begin van de waarnemingen. Er waren in De Bilt 5 zomerse dagen met een maximumtemperatuur van minimaal 25,0°C. Dat is gelijk aan het langjarig gemiddelde. Aan de kust lag de maandgemiddelde temperatuur rond normaal, landinwaarts was het overal ruim warmer dan normaal. Deze warmte werd vooral veroorzaakt doordat de nachten door de vele bewolking gemiddeld anderhalf tot twee graden warmer waren dan normaal, overdag was de positieve afwijking kleiner.
De eerste week verliep warm met landinwaarts maximumtemperaturen rond 25 graden. Daarna volgde een lange periode waarin de temperaturen rond normaal schommelden.

Juni was een sombere maand met gemiddeld over het land 163 zonuren tegen 201 normaal. Het meest scheen de zon in de eerste 10 dagen van de maand.

Juli 2016 – Vrij warm, vrij droog en aan de zonnige kant - Zomerse periode na het midden van de maand

Het eerste deel van de maand verliep wisselvallig met temperaturen die meestal beneden het langjarig gemiddelde lagen. Alleen rond 10 juli was het kortdurend warm. In de tweede helft van de maand werd het zomers warm.

De eerste week was de stroming westelijk en hadden we te maken met een afwisseling van frontensystemen van depressies die regen brachten en droge perioden van enkele dagen tijdens de passage van ruggen van hoge druk. Deze periode was het vrij koel met maximumtemperaturen rond 20 graden. In enkele nachten daalde de temperatuur landinwaarts tot onder de 10 graden.
Rond 10 juli was de stroming zuidwestelijk en werd het kortdurend warm. Daarna werd het opnieuw koel met landinwaarts flinke buien. Dit werd veroorzaakt door een trog in de bovenlucht die gevuld was met koude, onstabiele lucht. Vanaf 15 juli trok een hogedrukgebied over het Noordzeegebied naar Scandinavië. De stroming werd zuidoostelijk en zeer warme lucht uit Zuid-Europa bereikte ons land. Het was droog en zonnig zomerweer. De temperaturen kwamen iedere dag enkele graden hoger uit en bereikten een hoogtepunt op 20 juli met maxima tussen 30 en 35 graden. Met minima tussen 15 en 20 graden waren ook de nachten zacht. Na 20 juli werd de stroming zwak westelijk. Het bleef echter tot en met 25 juli landinwaarts zomers warm. In de nacht en ochtend waren er soms mist of lage bewolking. De laatste dagen van de maand werd de westelijke stroming wat sterker. Er waren perioden met zon, vooral de laatste dagen van de maand ook buien en de maxima lagen meestal tussen 20 en 25 graden.

Met landelijk gemiddeld 52 mm was juli een vrij droge maand. Normaal valt 78 mm. De neerslag viel vooral uit stevige, lokale buien, zodat er van plaats tot plaats grote verschillen waren. De eerste dagen van de maand verliepen buiig, plaatselijk viel circa 20 mm. Ook rond 12 juli waren er lokaal stevige buien waarbij circa 40 mm regen viel. Aan het einde van de maand waren er in het noorden en oosten buien die plaatselijk 20-40 mm neerslag brachten.

In juli scheen de zon iets meer dan normaal: 223 uur tegen 211 normaal. De zonneschijn was vrij regelmatig over de maand verdeeld. Aan de westkust scheen de zon met gemiddeld 255 uur het meest.

Tabel
Maandgemiddelde weercijfers in maart-juni 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016 (normale waarden voor De Bilt, gemeten gemiddelden van weerstation Rotterdam).

Gem. temp. ºC

	Norm.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maart	6,2	8,1	6,1	6,4	6,5	6,3	8,1	2,7	8,4	6,4	5,7
April	9,2	12,6	8,7	11,5	9,5	12,7	8,2	7,8	11,8	8,8	8,9
Mei	13,1	13,9	15,5	13,8	10,3	14,1	13,9	11,0	13,5	12,4	14,3
Juni	15,6	17,1	15,9	15,6	16,3	16,2	14,9	15,0	15,9	15,7	16,5

Neerslag (mm)

	Norm.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maart	68	80,5	129,2	56,8	56,2	16,4	21,9	40,3	33,3	57,3	68,6
April	44	0,3	31,8	23,4	34,2	8,2	57,6	24,7	27,6	17,7	71,8
Mei	61	123,7	74,7	77,8	62,5	19,5	76,5	100,1	90,2	43,5	50,1
Juni	68	93,9	29,8	43,6	36,1	92,9	119	51,6	26,4	21,1	161,9

* Noot: Neerslagsom gemiddeld over 13 KNMI-neerslagstations.
Normaal=het langjarig gemiddelde over het tijdvak 1981-2010

Bron: www.knmi.nl

Gepubliceerd

Kievitkuiken 5-Z verdween én dook weer op

In dit Jaar van de Kievit volgden tientallen vrijwilligers op zestien locaties het wel en wee van kievitkuikens. Kieviten brengen te weinig kuikens groot; door de geringde kuikens te volgen hopen we te weten te komen welke maatregelen hun overlevingskansen vergroten. Kievitkuiken 5-Z werd op 10 mei geringd in het Wageningse Binnenveld. Sindsdien zochten vrijwilligers met telescopen akkers en weilanden af om te zien of het kuiken nog in leven was en waar het naar eten zocht. Het kuiken werd meerdere keren gezien. Begin juni was 5-Z gevlogen….. tot er op 5 juli een melding kwam uit de Beerse Overlaat, nabij Oss, op zo'n 50 kilometer afstand. Een 'cadeautje' voor de volhardende vrijwilligers! Vermoedelijk is 5-Z ondertussen richting Frankrijk of Groot-Brittannië getrokken. Daar overwinteren veel Nederlandse kieviten.
Het Jaar van de Kievit is een initiatief van Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland, in samenwerking met het Vogeltrekstation en LandschappenNL.

Bron: Vogels – 04/16

Oudste scholekster ooit gespot (46 jaar)

Een vogelaar heeft deze week de oudste scholekster (zeker 46 jaar) gespot die ooit in Nederland is waargenomen, meldt het onderzoeksinstituut Sovon.

De vogel werd maandag gespot op Maasvlakte. Het dier was op 3 maart 1972 op Texel geringd toen het al minimaal twee jaar oud, aldus Sovon. Nooit eerder is zo'n oud exemplaar in Nederland aangetroffen. De vorige recordhouder was 43 jaar oud. Scholeksters worden zelden ouder dan twintig jaar.

Het gaat overigens slecht met deze vogelsoort in Nederland. Sinds 1990 is het aantal scholeksters met 65 procent afgenomen. Dit jaar zijn er volgens Sovon nog 40.000 tot 70.000 broedparen. Elk jaar worden te weinig jonge scholeksters groot. Op de kwelders langs de kust spoelen veel nesten weg bij hoogwater. In agrarische gebieden gaan veel nesten en jonge vogels verloren doordat er vroeg wordt gemaaid of het land wordt bewerkt. Ook worden scholeksters gedood door roofdieren.

Bron: De Telegraaf Online – 3 augustus 2016

Hart voor weidevogels in de polder

Een voorbeeld van nauwe samenwerking tussen boer en natuurbeheerder heeft plaats aan de West Vlisterdijk. Boer Mulder werkt nauw samen met NVWK. De weidevogels hebben er baat bij. 21 van de 23 nestvlotten zijn bezet door de zwarte stern. Volgende week vertrekken ze via het IJsselmeer naar Namibië.

Sinds 27 april verblijven de zwarte sterns in een sloot achter de boerderij aan de West-Vlisterdijk. Ze maken dankbaar gebruik van de 23 nestvlotjes, die door ijverige vrijwilligers van de Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard (NVWK) zijn gefabriceerd. 21 vlotten zijn bezet. Vroeger zaten de sloten vol krabbenscheer, maar het schonen van de wateren heeft geleid tot een forse afname van de stekelige waterplant. De vlotjes bieden een passend alternatief voor hun voormalige natuurlijke bescherming. 'Vogelaars' Max Ossevoort en Wim Sloof houden met hun verrekijkers een oogje in het zeil.

De weidevogelbescherming aan de West-Vlisterdijk is volgens betrokkenen een fraai voorbeeld van nauwe samenwerking tussen de boer en de natuurbeheerder. Marinus Rooken, vertegenwoordiger van het Agrarisch Collectief, juicht dat toe. "Hier komt alles aan bod: weidegang, vogelbescherming en afspraken om de natuur zo min mogelijk te verstoren. De boer kent het land, de elementen en de jaargetijden. De vogelaars passen hun kennis toe. Dat samenspel leidt tot prima resultaten."

Boer Mulder houdt rekening met de nesten van de weidevogels. Hij maait er om heen en houdt ruige, bemeste stukken aan die de vogels voedsel voldoende verschaffen. Linda Mulder noteert de gegevens en markeert de nesten. "Niet met stokken", zegt haar echtgenoot. "Want dan heb je de binnen de kortste keren een kraai op je dak. Die vogels zijn zo slim. Ze wachten hun kans af. Er worden hier complete veldslagen geleverd. Dan zie je zomaar tien kieviten een kraai of een roofvogel nazitten. Ouders verdedigen hun nesten met hun leven."

De laatste geboortegolf bij de zwarte sterns had eind juli plaats. Na half augustus wordt de sloot voor een langere periode verlaten. Eind april 2017 strijkt de kolonie opnieuw neer in de polder.

Bron: Het Kontakt – 9 augustus 2016

Opnieuw dramatisch broedseizoen grutto

De grutto's in Zuidwest Friesland hebben opnieuw een bijzonder slecht broedseizoen gehad. Dat maakte weidevogelonderzoeker Jos Hooijmeijer bekend. 'Waarschijnlijk is bij niet meer dan één op de twintig gruttoparen tenminste één jong uitgevlogen', schat Hooijmeijer. 'Op een enkele uitzondering na zijn de verhalen elders uit Nederland niet veel beter'. De oorzaak ligt volgens Hooijmeijer, net als vorig jaar, bij de grote hoeveelheid rovers, vooral vossen maar ook marterachtigen en kraaien. Naar schatting broeden er nu nog maar zo'n 30.000 paar grutto's in Nederland. In de jaren 80 waren dat nog 100.000 paar.

Bron: Te Voet, augustus 2016

Exit – Portretten van verdwijnende vogels - Boekrecensie

De Nederlandse titel van dit boek. Exit, is niet zo mooi als de Engelse titel, Nextinction. Dat is een samentrekking van 'next to be extinct': de volgende aan de beurt om uit te sterven. Toch is de titel erg toepasselijk gekozen: Exit betekent volgens De Dikke Van Dale: 1. Hij/zij verdwijnt, 2. Uitgang. Een op zichzelf neutraal woord, dat door termen als Grexit en Brexit steeds negatiever is gaan klinken. Die negatieve bijklank past weer perfect bij het onderwerp: vogels die met uitsterven bedreigd worden. Dat kan algauw een loodzwaar thema worden, en daar zijn schrijver Levy en illustrator Steadman zich van bewust. Levi schrijft: " Zodra we besluiten dat Nextinction het onderwerp van dit boek zal zijn, gaan we de redenen onderzoeken waarom er zoveel bedreigde vogelsoorten zijn, maar we willen het onderwerp op een gebruikersvriendelijke manier blijven presenteren." En dat lukt! Het resultaat is een mengeling van correspondentie tussen auteur en kunstenaar, verhalen, informative over bedreigde vogels –kende je de steppekievit en de blauwkeelara al?- en illustraties van bestaande én fictieve dieren. De teksten in het boek zijn absoluut de moeite waard, al helpt het als je van Britse humor houdt, maar het boek excelleert toch vooral in de prachtige illustraties van Steadman. Zijn 'echte' vogelportretten zijn niet minder fabelachtig dan de fabeldieren die het boek mee sieren

Bron: Naar Buiten – september 2016

Regering negeert catastrofale staat van boerenland in Miljoenennota

De catastrofale staat van het Nederlandse boerenland lijkt nog niet doorgedrongen in Den Haag. Veel weidevogels zijn hard bezig uit te sterven. Ook onze Nationale Vogel de grutto gaat eraan. Geen spoor van het reddingsplan voor weidevogels van staatssecretaris Martijn van Dam in de Miljoenennota. Geen besef dat de meerderheid van de Nederlanders en de boeren liever een gezonde en duurzame landbouw wil in plaats van verdere intensivering. Dit kabinet dat zich voorstaat op aanpakken, loopt met een enorme boog om dit grote probleem heen en doet niets.

Vogels gaan letterlijk ten onder aan het huidige landbouwbeleid. Bijvoorbeeld van de ooit honderdduizenden patrijzen zijn er nog geen 20.000 over; 95% afgenomen in vijf decennia. De veldleeuwerik: 97% achteruit in vijftig jaar tijd. De grutto: 65% achteruit and counting. De eens zo gewone argusvlinder is bijna helemaal verdwenen.

Een recent Duits onderzoek toonde aan dat 80% van de hoeveelheid flora en fauna op het Europese platteland was verdwenen. In Nederland ligt dat cijfer nog hoger! Het is de schandvlek van het Europese en Nederlandse landbouwbeleid. Ook boeren zijn slachtoffer van het huidige model met lage lonen, hoge schulden en eigenlijk de verplichting tot bedrijfsgroei om te kunnen overleven. Het is de plicht van de politiek het probleem eindelijk eens serieus aan te pakken.

Maar daarvan dus geen spoor in deze Miljoenennota. Nederlandse burgers en boeren willen een gezond, natuurlijk en leefbaar platteland zonder dwangmatige schaalvergroting. Deze desastreuze ontwikkeling kan de overheid niet op zijn beloop laten. En dat mág de overheid ook niet. De EU-lidstaten hebben in 2011 ondubbelzinnig afgesproken dat de biodiversiteit vanaf 2020 niet verder achteruit mag gaan. Die doelstelling gaat in Nederland bij lange na niet gehaald worden als het landbouwbeleid niet drastisch wijzigt. Maar van die urgentie is weinig te merken in de nieuwe Miljoenennota.

Geen woorden maar daden

In begrotingsartikel 8 ‘Natuur en Biodiversiteit’ lezen we in de Miljoenennota nog wel over de rol en verantwoordelijkheid van de regering: ‘Stimuleren en faciliteren: bevorderen van behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in het agrarisch gebied en agroketens’. In plaats van stimuleren en faciliteren moet de overheid de regie in handen nemen en financiële instrumenten beschikbaar stellen. Maar een duurzame toekomst van het agrarisch gebied legt het af tegen de almacht van het economische belang van de agrarische export en de belangen van supermarkten en de voedingsindustrie.

Want waar in de Miljoenennota is bijvoorbeeld het Plan van Aanpak weidevogels dat staatssecretaris Van Dam in een brief van 30 november 2015 aan de Tweede Kamer aankondigde? Daarin gaf hij aan op korte termijn een onderzoek te starten 'naar een haalbare ambitie voor een gezonde populatieomvang aan weidevogels, wat de weidevogels daarvoor nodig hebben en met welke instrumenten dat gerealiseerd kan worden'.

Maar er is nog geen onderzoek gestart en er is geen spoor van een aanpak of begroting te vinden in de Miljoenennota. Onbegrijpelijk en gezien de alarmerende staat van de weidevogels in Nederland, onacceptabel.

Verkiezingen kans voor ander landbouwbeleid

Met de verkiezingen voor de boeg is dit het moment voor politieke partijen en kiezers om te kiezen voor een andere landbouw en voor een regering die wel spijkers met koppen slaat en kiest voor een landbouw met zorg en aandacht voor milieu, natuur, landschap én boeren.

Het nieuwe Europese landbouwbeleid staat voor 2020 geagendeerd. Dé kans om van prioriteit in dit beleid te switchen. De omslag naar een beleid dat boeren ondersteunt voor de maatschappelijke prestaties die ze leveren: denk aan natuur, landschap, milieu, maar ook zorg en educatie. Weg van het eenzijdig op productiegroei gericht landbouwbeleid dat ons landschap, de natuur en veel boeren ruïneert. Een eerlijk en solide inkomen voor boeren en niet de doorgeslagen bulkproductie voor een hongerloon met afknijpende supermarkten en exporterende multinationals als medeverantwoordelijken. Die keus durft dit huidige kabinet vooralsnog niet te maken en dat is de dag na Prinsjesdag een zeer treurige constatering. Vogelbescherming Nederland zal zich tot het uiterste inspannen om politici in Den Haag van deze enorme misser te overtuigen en mensen mobiliseren te kiezen voor een ander beleid. Het boerenland gaat kapot, onze vogels gaan eraan. Dat laten we niet gebeuren! Den Haag doe iets! Red de rijke weides!

Bron: Vogels Digitaal (Vogelbescherming Nederland) – 21 september 2016
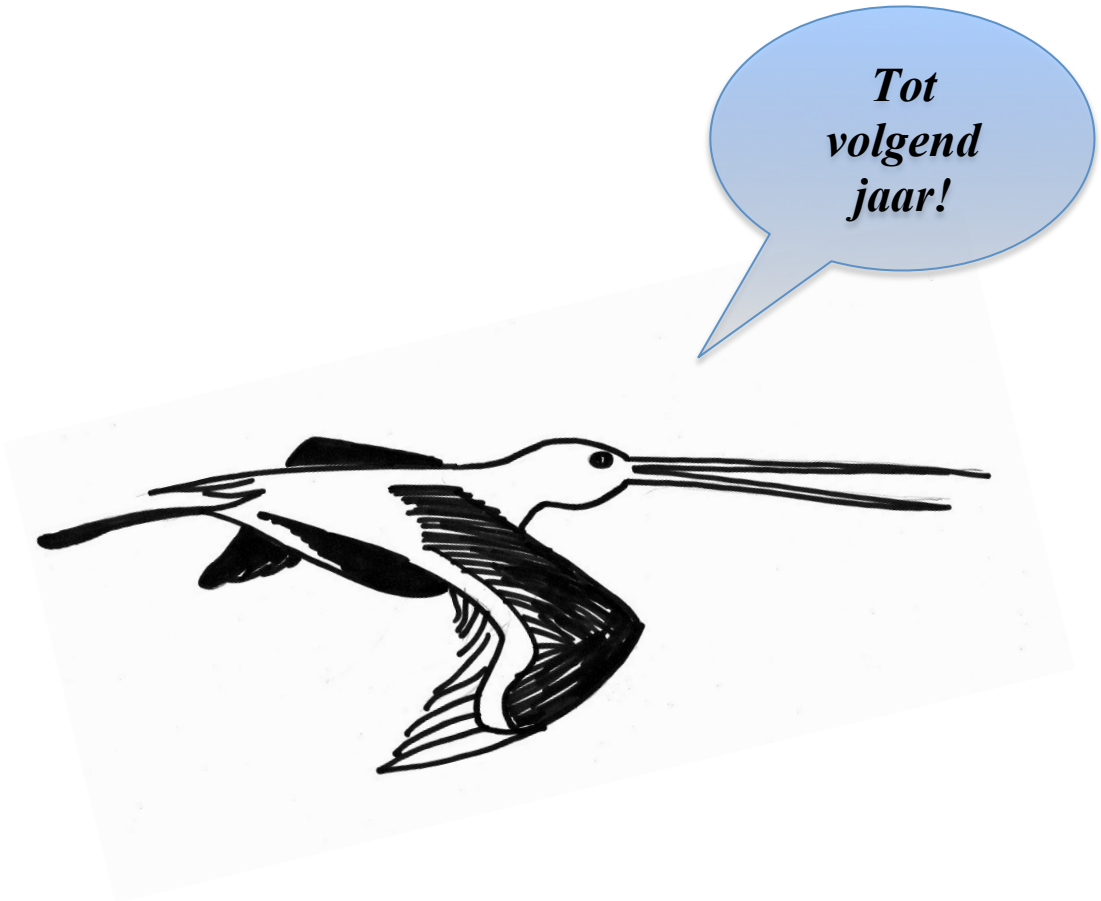
Zie ook: vogeldagboek@vogeldagboek.nl, de Vogeldagboeken© van Adri de Groot, impressies van flora en fauna